

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Nadi Pínové a soudců JUDr. Jany Tondrové a JUDr. Jiřího Körblera ve věci péče o

nezletilé: **V. S.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
E. S., narozený dne xxx
Bytem xxx, xxx
oba zastoupení Městskou částí Praha 1, OSPOD
v sídle Úřadu Městské části Praha 1, Vodičkova 18, 110 00 Praha 1

děti rodičů: **K. S.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Markem Ulmanem
sídlem Lazarská 11/6, 120 00 Praha 2

T. S., narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Václavem Vlkem
sídlem Sokolovská 32/22, 180 00 Praha 8

o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti a výživného a o úpravě styku s nezletilými dětmi,

o odvolání matky, otce a kolizního opatrovníka proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 3. června 2021, č. j. 32 P 19/2019-773, ve znění opravného usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. září 2021, č. j. 32 P 19/2019-814,

o odvolání otce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. září 2021, č. j. 32 P 19/2019-814,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v části výroku I. ohledně péče o nezletilého E., narozeného xxx, v části výroku II. o povinnosti matky informovat otce o zdravotním stavu E., jeho školní prosperitě a zájmové činnosti a ve výroku V. o otci stanoveném výživném pro nezletilého E. potvrzuje.
- II. Ve výroku VI. o dlužném výživném pro nezletilého E. se rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že dluh na výživném za období od 1. 9. 2019 do 31. 3. 2022 ve výši 146 000 Kč je otec povinen zaplatit k rukám matky ve třech splátkách, a to ve výši 50 000 Kč splatné nejpozději do 30. 6. 2022, ve výši 50 000 Kč splatné nejpozději do 30. 9. 2022 a ve výši 46 000 Kč splatné nejpozději do 31. 12. 2022, a to pod ztrátou výhody splátek.
- III. Ve výroku VII. o úpravě běžného styku otce s nezletilým E., ve výroku VIII. b) až e) o úpravě styku otce s nezletilým E. o prázdninách, způsobu předání a převzetí E. k tomuto styku a přednosti úpravy prázdninového styku před úpravou běžného styku a ve výroku X. o povinnosti matky připravit nezletilého E. na styk s otcem se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje.
- IV. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku VIII a) o úpravě styku otce s nezletilým E. o letních prázdninách mění jen tak, že otec je oprávněn se stýkat s nezletilým E. každý rok od 1. 7. od 9.00 hodin do 10. 7. do 18. 00 hodin a od 31. 7. od 18. 00 hodin do 21. 8. do 18. 00 hodin.
- V. V části výroku I. ohledně péče o nezletilou V., narozenou xxx, v části výroku II. o povinnosti matky informovat otce o zdravotním stavu V. a její školní prosperitě a zájmové činnosti, ve výrocih III. a IV. o běžném výživném a dlužném výživném pro nezletilou V., ve výroku IX. o úpravě styku otce s nezletilou V., ve výroku X. o povinnosti matky nezletilou na styk řádně připravit, ve výrocih XI. a XII. o povinnosti k náhradě nákladů řízení vynaložených státem a ve výroku XIII. o povinnosti k náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem se rozsudek soudu prvního stupně zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodl o úpravě rodičovské odpovědnosti k nezletilé V. a nezletilému E. tak, že obě nezletilé děti svěřil do péče matky (výrok I.). Matce uložil povinnost informovat otce o zdravotním stavu dětí, jejich školní prosperitě a zájmové činnosti (výrok II.). Výrokem III. určil otci výživné na nezletilou V. ve výši 11 000 Kč měsíčně s účinností od 1. 9. 2019 a výrokem IV. stanovil dluh na výživném pro nezletilou V. ve výši 162 000 Kč za období od 1. 9. 2019 do 31. 5. 2021 s povinností uloženou otci splácet dluh v měsíčních splátkách po 7000 Kč od právní moci rozsudku. Výrokem V. určil otci výživné na nezletilého E. ve výši 9 000 Kč měsíčně s účinností od 1. 9. 2019 a výrokem VI. stanovil dluh na výživném pro nezletilého E. ve výši 101 000 Kč za období od 1. 9. 2019 do 31. 5. 2021 s povinností uloženou otci splácet dluh v měsíčních splátkách po 6000 Kč od právní moci rozsudku. Ohledně styku otce s nezletilým E. rozhodl soud prvního stupně výrokem VII. tak, že otec je oprávněn se stýkat s nezletilým v každém lichém týdnu od čtvrtka od skončení školního vyučování do úterý bezprostředně následujícího týdne do začátku školního vyučování, s tím, že zároveň upravil předávání E. v případě, že nezletilý nepůjde do školy. Výrokem VIII. a) až e) upravil styk nezletilého E. s otcem v době školních letních prázdnin, školních vánočních prázdnin, školních velikonočních prázdnin, školních jarních prázdnin, školních podzimních prázdnin, přičemž stanovil, že prázdninová úprava

má přednost před úpravou běžného styku a že otec si nezletilého ke styku převezme a po ukončení styku matce předá v bydlišti nezletilého E. Styk otce s nezletilou V. upravil soud prvního stupně pod výrokem IX. formou tzv. asistovaného styku 1 hodinu v sudém týdnu v zařízení xxx xxx xxx a matce uložil povinnost nezletilou na styk s otcem řádně připravit a styk umožnit (výrok X.). Výroky XI. a XII. bylo rozhodnuto o povinnosti k náhradě nákladů řízení vynaložených státem, a to tak, že výše nákladů bude stanovena v písemném vyhotovení rozsudku. Soud prvního stupně tyto výroky opravil usnesením ze dne 7. 9. 2021 č. j. 32 P 19/2019-814 tak, že matka je povinna zaplatit státu – České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 částku 25 625 Kč a otec je rovněž povinen zaplatit státu – České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 částku 25 625 Kč, a to vždy do 3 dnů od právní moci rozhodnutí. O povinnosti k náhradě nákladů mezi účastníky bylo rozhodnuto výrokem XIII. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

2. Soud prvního stupně takto rozhodl o návrhu otce ze dne 14. 5. 2019 na úpravu rodičovské zodpovědnosti s tím, že rodiče nejsou manželé a nežijí spolu. Otec nejprve navrhl děti svěřit do jeho výlučné péče, později připustil, aby nezletilá V. byla svěřena do péče matky, nezletilý E. do střídavé péče rodičů. Matka svým návrhem ze dne 15. 5. 2019 navrhovala svěřeni dětí do své výlučné péče, stanovení výživného otci ve výši 15 000 Kč na V. a 10 000 Kč na E., otci upravit styk s V. asistovanou formou a s E. od čtvrtka do pondělí.
3. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že nezletilé děti se narodily mimo manželství rodičů, vztah rodičů byl komplikovaný, docházelo k častým odlukám. Společnou domácnost ukončili v září 2018, od té doby se v péči o děti střídali, v převážné péči matky jsou od 1. 9. 2019, kdy se navíc matka odstěhovala na Prahu xxx. Děti si v době podání návrhu přály, aby se mohly v péči rodičů střídat. Matka je od září 2020 provdána, manžel je Australan a žije v Německu, za rodinou dojíždí, podílí se na výdajích domácnosti matky. Otec žije v původním bytě. Matka pracuje jako asistentka a lektorka jógy, v roce 2019 uváděla příjem 53 000 Kč čistého. Z daňového přiznání matky za rok 2018 byl zjištěn základ daně 631 469 Kč, v roce 2020 základ daně 320 159 Kč. Otec jako realitní makléř uváděl příjem 40 000 Kč čistého a 10 000 Kč z pronájmu. Dle daňového přiznání za rok 2019 byl otec ve ztrátě 188 587 Kč, v té době uváděl příjem 100 000 Kč a za rok 2020 ve ztrátě 563 632, přičemž příjem měl činit 60 000 Kč měsíčně. Otec zakoupil investiční pozemky, které hodlá dále realizovat a získat z toho finanční prostředky. V průběhu roku 2020 se situace v rodině vyhrotila, V. přestala k otci chodit, má z něj obavu. Otec připustil v minulosti užívání návykových látek, na vlastní žádost dochází na terapie na kliniku adiktologie, léčba je úspěšná. Matkou bylo podáno trestní oznámení na otce ve věci podezření z pohlavního zneužívání V. a ohrožování její výchovy, z čehož byl viněn otec. V důsledku zhoršujícího psychického stavu nezletilé V. byla vyhledána pomoc Fakultní nemocnice v xxx, nezletilá probděla noci, odmítala jít do školy, pro úzkost byla nasazena medikace, u nezletilé byla diagnostikována xxx xxx. Školou jsou děti hodnoceny kladně. V důsledku prohlubujícího konfliktu rodičů byly děti vyšetřeny v Dětském krizovém centru. Dle sdělení centra je pro E. tento konflikt nesrozumitelný, nezletilý by si přál oba rodiče, nechápe ani chování sestry, která k otci chodit nechce. Nezletilá V. je xxx xxx dlouhodobým rodičovským sporem, je u ní patrný nezvykle vysoký xxx xxx. Probíhají asistované styky V. a otce, které nezletilé přijdou divné, dlouhé, odmítá se s otcem stýkat. Asistované styky probíhaly v zařízení xxx xxx xxx a následně v zařízení xxx xxx xxx se závěrem, že vzájemný vztah nezletilé V. a otce nemá pozitivní vývoj.
4. Další skutková zjištění vyplývala zejména ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Oba rodiče jsou hodnoceni jako osoby bez psychopatologie, u matky s rysy aktivity a citlivosti, u otce s rysy dominance a tendence sebeprosazení. Nezletilý E. je lépe adaptován na rozpad rodiny, nezletilá V. je negativně ovlivněna dlouhodobými rodinnými konflikty, je u ní přítomna xxx a riziko nevyváženého xxx xxx. Matka vůči dceři zaujímá protektivní postoj, otec obtížně chápe důvody, proč jej V. odmítá. Znalci doporučili ponechat stávající podobu styku

nezletilého E. s otcem, v případě nezletilé V. by měl být kontakt navazován postupně, cílem by měla být rekonstrukce vztahu V. s otcem a navození běžného styku. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se zaměřením na alkoholismus a toxikománii soud prvního stupně dovedl, že ani u jednoho z rodičů není diagnostikována porucha z oblasti návykových nemocí, oba rodiče jsou schopni abstinence. Z konzumenství psychoaktivních látek rodičů nelze predikovat možnost negativního ovlivňování zdravého vývoje dětí. Soud prvního stupně rovněž provedl pohovor s dětmi. Obě děti se shodně vyjádřily, že jim příliš nevyhovovalo střídání mezi rodiči a lépe se cítí, pokud jsou v péči matky.

5. Soud prvního stupně uzavřel, že pokud jde o nezletilou V., panuje mezi rodiči shoda na tom, že není jiné řešení, než svěřit nezletilou do péče matky a zabývat se otázkou styku s otcem. Nezletilý E. se vyslovil v tom směru, že mu nynější uspořádání vyhovuje. Vzhledem k převažující péči matky o nezletilého E. rozhodl soud prvního stupně o jeho svěření do péče matky, a to i vzhledem k tomu, že tento výchovný model nezletilému vyhovuje. Zásadním problémem soud prvního stupně shledal ve vyhraněné osobnosti rodičů s oslabenou schopností empatie k prožívání dětí a v neutuchajícím konfliktu rodičů. Za této situace soud prvního stupně shledal v zájmu dětí neměnit stávající schéma péče.
6. Ohledně výživného soud prvního stupně posoudil potřeby nezletilých, které matka vyčíslila částkou 24 000 Kč měsíčně. Zároveň soud při stanovení výživného vyšel z příjmů rodičů, kdy u matky v důsledku epidemie Covid-19 došlo k poklesu příjmu na částku 25 000 Kč, u otce vyšel z reálného příjmu 60 000 Kč, s tím, že otec by se měl na potřebách dětí podílet zhruba dvěma třetinami. U E. rovněž zohlednil podíl péče otce o nezletilého a na základě těchto úvah stanovil výživné ve výši 11 000 Kč na V. a 7 000 Kč na E., a to s účinností od 1. 9. 2019, tedy od doby, kdy děti přešly do péče matky. Vzhledem k dosud otcem uhrazenému výživnému v celkové výši 115 000 Kč, byl otci vypočten dluh na výživném s možností jej splácet v měsíčních splátkách splatných spolu s běžným výživným.
7. Styk otce s nezletilým E. byl ponechán dle úpravy stanovené předběžným opatřením, tedy od čtvrtka lichého týdne do následujícího úterý. Zároveň byl styk o prázdninách upraven rovnoměrně oběma rodičům. U nezletilé V. vzal soud prvního stupně v úvahu momentální ambivalentní vztah k otci, i citlivou povahu nezletilé. Respektoval, že nezletilá se s otcem stýkat nechce, přesto je třeba, aby kontakty zůstaly zachovány a proto nalézací soud upravil i nadále asistovaný styk v rozsahu 1 hodiny týdně, a to v zařízení xxx xxx xxx které je schopno poskytnout i dlouhodobější asistenční služby na rozdíl od poradny xxx.
8. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 23 z. ř. s., o nákladech státu podle § 148 odst. 1 o. s. ř., když celkové náklady na znalecké posudky dosáhly 51 250 Kč a soud uložil každému z rodičů uhradit jednu polovinu.
9. Proti tomuto rozsudku podali odvolání oba rodiče i kolizní opatrovník. Otec podal rovněž odvolání do opravného usnesení. Odvolání otce směřovalo proti výrokům o péči matky, o výživném na obě nezletilé děti včetně dlužného výživného, o úpravě styku, a o povinnosti hradit náklady státu. Matka napadla odvoláním výroky o výživném na nezletilého E., o běžném styku otce s nezletilým E. a o styku o letních prázdninách. Kolizní opatrovník napadl odvoláním výrok o úpravě styku otce s nezletilou V., a to v tom smyslu, že navrhl změnu organizace, kde se styky mají uskutečňovat, na poradnu xxx.
10. Otec své odvolání odůvodnil tím, že soud na základě provedeného dokazování dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a na jejich základě věc nesprávně posoudil i po právní stránce. Otec zejména nesouhlasil se svěřením nezletilého E. do péče matky, když nebyly zjištěny žádné

okolnosti, pro které by měl být otec z péče o nezletilého vyloučen, zejména proto, že nezletilý má k otci dobrý vztah, jeho přáním je s otcem trávit více času. Svěření nezletilého E. do péče otce by mělo zabránit situaci vzniklé u nezletilé V. Navíc pobyt E. u otce by mohl napomoci k obnovení vztahů otce a nezletilé V. Ohledně V. otec nejprve navrhl, aby styk probíhal širěji, a to v poradně xxx, později otec svůj návrh pozměnil tak, že navrhl, aby i nezletilá V. byla svěřena do jeho péče, neboť ponechání v péči matky vede k nenapravitelnému poškození vztahů s otcem. Matka svým účelovým jednáním narušuje vztahy otce a nezletilé, nezletilá je matkou podněcována a utvrzována, aby styk s otcem odmítala. Trestní stíhání iniciované matkou bylo odloženo. Navíc v rámci trestního stíhání proběhly výslechy rodičů i vyšetření na polygrafu, kdy negativní odpovědi matky týkající se jejího možného odchodu z České republiky vykazovaly aktivací projevy. Otec se domnívá, že není tím, kdo by byl odpovědný za konfliktní situaci v rodině a z trestních spisů vyplývá, že za tento konflikt nese odpovědnost matka. Otec proto navrhl, aby byl napadený rozsudek změněn tak, že budou obě nezletilé děti svěřeny do jeho péče a matce uloženo hradit výživné ve výši 7500 Kč na V. a 6500 Kč na nezletilého E. Otec zároveň navrhl, aby byla soudem nařízena rodinná terapie.

11. Matka ve svém odvolání uvedla, že stanovený rozsah styku otce s nezletilým E. neodpovídá zájmu nezletilého a jeho potřebám. Postoj E. se v průběhu řízení měnil a z nejnovějšího pohovoru ze dne 31. 5. 2021 vyplynulo, že by si přál být u otce jen na prodloužený víkend. Otec není schopen nezletilému zajistit potřebný řád a podmínky k plnění školních povinností. Sám E. uvedl, že se u otce moc neučí a otec ho nevodí na gymnastiku. Není v zájmu nezletilého, aby byl na delší dobu oddělován od sestry V. Matka navrhla, aby styk byl upraven od čtvrtka do neděle a o letních prázdninách po delších úsecích vzhledem k tomu, že oba rodiče mají rodinné vazby v cizině a bude proto lepší, když pro každého z rodičů vznikne delší blok volných dní. Vzhledem k rostoucím potřebám dětí matka nesouhlasí s výší výživného. Otec sice vykazuje ztrátu v podnikání, avšak jezdí na zahraniční dovolené a v roce 2020 se stal vlastníkem souboru nemovitostí v katastrálním území xxx. Jeho majetkové poměry jsou ve skutečnosti jiné a výživné by mělo těmto poměrům odpovídat. Matka navrhla, aby výživné bylo stanoveno na nezletilého E. ve výši 9 000 Kč, což odpovídá i otcem deklarovanému příjmu. Matka zároveň poukázala na skutečnost, že trestní stíhání otce není dosud skončeno. Otec se k nezletilé V. chová necitlivě bez respektu k jejímu pubertálnímu věku.
12. Kolizní opatrovník navrhl svěřit nezletilé do péče matky a otci stanovit odpovídající výživné. Styk otce s nezletilým E. navrhl potvrdit, styky otce s nezletilou V. necht' probíhají v poradně xxx. Opatrovník zároveň navrhl nařídit rodičům terapii a navrhl, aby byl nad výchovou nezletilých nařízen soudní dohled.
13. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaných odvolání a v jejich mezích napadený rozsudek ve znění opravného usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ust. § 212, § 212a odst. 4, 5 o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání rodičů jsou důvodná pouze částečně. Odvolací soud doplnil dokazování zejména o spis policie a zprávu o aktuálních poměrech nezletilých. Zároveň provedl pohovor oběma nezletilými. Na základě takto doplněného dokazování dospěl k závěru, rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně nezletilého E. je správné, vyjma úpravy styku otce s nezletilým E. o prázdninách. Jiná je situace ohledně nezletilé V. Zde odvolací soud vzhledem k doplněnému dokazování s přihlédnutím k vývoji vztahů otce a nezletilé a k jejímu postoji ke kontaktům s otcem, dospěl k závěru, že situace je velmi komplikovaná a za stávajícího stavu dokazování nemožňuje ve věci rozhodnout. Odvolací soud byl vázán zejména zájmem nezletilé a jejím zdravým vývojem, který bez znovunavázání styků s otcem je ohrožen.
14. Z trestního spisu vedeného PČR, OŘ Praha I, SKPV, 6 oddělení obecné kriminality, sp. zn. KRPA – 198695/TČ-2020-001176-1-RO, zejména však z usnesení vydaného Obvodním státním

zastupitelstvím v Praze 1, sp. zn. ZN 1286/2020-80 má odvolací soud za prokázané, že bylo odložena věc podezření ze spáchání zločinu pohlavního zneužití dle § 187 odst. 1, 2 tr. zákoníku, ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. a, d) tr. zákoníku, týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku a znásilnění podle 185 odst. 1, 2 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit otec na nezletilé V. a tím ohrozit její výchovu, resp. posledních dvou trestných činů se měl dopustit ve vztahu k matce. Státní zástupkyně, která zamítla stížnosti matky a nezletilé proti odložení věci, ve svém rozhodnutí konstatovala, že mezi rodiči panuje konfliktní vztah. V jednání otce nedošlo k ohrožení či porušení mravní výchovy nezletilé. Otcovy postupy jsou vzhledem k věku nezletilé necitlivé, nezletilá je však zvýšeně úzkostná, je v koalici s matkou proti otci a identifikuje se s názory matky na otce. Z výpovědi nezletilé nebylo možno objektivně vycházet, nezletilá běžné nebo méně citlivé výchovné postupy otce vnímá přecitlivěle jako značnou újmu. Obdobně státní zástupkyně zamítla stížnost matky, když nebylo shledáno, že by se otec skutků dopustil. Obsahem trestního spisu jsou zprávy OSPOD, které však měl k dispozici i soud prvního stupně. Ze zprávy o provedení a výsledku fyziodetekčního vyšetření u matky byly patrné aktivační projevy u otázek, na něž odpovídala negativně, přičemž se vztahovaly např. o možném poškození jiné osoby, nebo důvodům plánovaného odchodu z ČR. Ze znaleckého posudku PhDr. Jaroslavy Fabíkové, vypracovaném v rámci trestního stíhání odvolací soud konstatuje závěry, které hodnotí věrohodnost odpovědi nezletilé tak, že výpovědi nejsou doprovázeny přiléhavým emočním doprovodem, dochází ke změně výpovědi i k výrazné změně popisu konkrétních událostí, nezletilá prezentuje spíše vlastní názory na události než konkrétní popis skutečnosti. U nezletilé nebyly patrné znaky týrání či zneužívání otcem, byly zjištěny příznaky traumatizace spojené s rodinným konfliktem, otcova výchova je méně citlivá k potřebám dospívající dívky. Zážitky spojené s otcem mohou být konfliktem rodičů zkresleny. Znalkyně doporučila neprodleně zahájit rodinnou terapii, aby nezletilá byla vyvážena z konfliktu rodičů, který pro ni představuje nadměrnou emoční zátěž. Znalkyně doporučila rodinné centrum ve FN xxx.

15. K posouzení aktuálních poměrů dětí odvolací soud vycházel ze zprávy Městské části Praha 8 OSPOD ze dne 14. 1. 2022. Ze zprávy lze mít za prokázané, že matka s dětmi bydlí na adrese xxx, xxx v pronajatém prostorném bytě. Matka v současné době není zaměstnána, domácnost finančně zajišťuje manžel matky. Nezletilá V. chodí do 7. třídy ZŠ, má samé jedničky, chodí na literární kroužek a na plavání, nezletilý E. chodí do 3. třídy, má doučování z psaní a čtení, chodí na atletiku a plavání. V. se s otcem stýkat nechce, E. by styk zkrátil na 4 dny, protože se s matkou víc učí, s otcem se víc baví. Rodiče nejsou schopni se dohodnout, kde bude probíhat rodinná terapie.
16. Matka při jednání odvolacího soudu předložila zprávu Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu xxx ze dne 10. 12. 2021, z níž vyplývá, že u E. proběhlo vyšetření z důvodů obtíží se zvládáním čtení a psaní s podezřením na specifickou poruchu učení. Zjištěna xxx xxx xxx xxx. Škola dostala doporučení k hodnocení žáka a metody výuky. Rovněž pro rodiče bylo dáno doporučení. K tomu matka uvedla, že otec je odmítá respektovat.
17. Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně, pokud nezletilého E. svěřil do péče matky. Jak vyplynulo z dokazování, otec se v průběhu soužití rodičů, a i poté, co rodiče přestali vést společnou domácnost, na péči o oba nezletilé podílel. E. si od počátku řízení přál mít zachován kontakt s oběma rodiči, vyhovovalo mu, že s otcem tráví dostatečně dlouhou dobu, na druhé straně se mu stýskalo po sestře. Při pohovoru, který provedl odvolací soud s oběma nezletilými, nezletilý E. uvedl, že by chtěl být u otce kratší dobu, a to 4 dny, protože se u otce tolik neučí, je tam víc zábavy, ale otec s ním na věcech do školy tolik nepracuje. Nezletilý byl při odpovědi na tuto otázku plačtivý. Šlo o zcela identický výrok, jaký uvedl před OSPOD MČ Praha xxx. Zároveň uvedl, že jako žák 3. třídy ZŠ měl jednu dvojku, a to z češtiny. Z uvedeného je zřejmé, že nezletilý je shodně, jako jeho sestra, pod velkým tlakem, a autenticita jeho názorů je sporná. Nezletilý ve škole dobře

prospívá, a to i přes nově diagnostikované poruchy učení, a to při stávajícím modelu, kdy nezletilý je v péči otce od čtvrtka odpoledne do úterního rána.

18. V zájmu nezletilého E. je, aby jeho vztahy s otcem byly co nejšířší. Nezletilý nikdy žádné výhrady vůči otci neměl a pouze nyní uvádí, že s otcem se tolik nepřipravuje do školy, v zásadě uvedl, že u otce je prioritou zábava na úkor školní přípravy. Vzhledem k tomu, že u matky v rámci psychologických vyšetření bylo zjištěno, že její osobnost je více zaměřena na výkon, lze usoudit, že i po dětech bude chtít, aby jejich příprava do školy byla perfektní, pak dobrým protipólem je, pokud nezletilý E. bude mít u otce čas na zábavu a bude s ním moci trávit čas i jinak, než učením. Není pak zcela jisté, že opakovaná identická a zcela jasně formulovaná přání (být u otce pouze 4 dny, protože se tam neučím), jsou skutečným přáním devítiletého chlapce. A to zejména i proto, že ve vztahu k nezletilé V., jejíž osobnost je značně komplikovaná, matka docílila úplné izolace nezletilého od otce. Na druhé straně odvolací soud neshledal v současné době důvody, aby nezletilý E. přešel do výlučné péče otce, a to zejména vzhledem k velmi těsným vazbám sourozenců, které se projeví i při pohovoru před odvolacím soudem. Obě děti jsou si vzájemnou oporou v pro ně nepřehledném a dlouhotrvajícím konfliktu rodičů. Z průběhu celého řízení pak vyplynulo, že otec některé požadavky matky zlehčuje a nerespektuje. Tím je i nynější odmítání závěrů pedagogicko-psychologické poradny. Je proto v zájmu nezletilého E., aby měl zachováno stávající výchovné prostředí s možností co nejšířšího kontaktu s otcem. Odvolací soud proto ve vztahu k nezletilému E. rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně svěřením do péče jako správné podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 219 o. s. ř.
19. Za věcně správný považoval i výrok o stanovení běžného výživného ve výši 7000 Kč měsíčně. Otec před odvolacím soudem ke svým výdělkovým a majetkovým poměrům doplnil, že v současné době čerpá investiční úvěr, tedy že v současné době faktický příjem ze závislé či jiné činnosti nemá, ale připravuje investiční záměr, prodej domů na pozemcích, které za tím účelem pořídil. Otec uvedl, že je proti němu vedena exekuce, dle daňového přiznání je jeho roční příjem asi 300 000 Kč, což vystačí na běžné živobytí, v současné době má dluhy. Pracovní pozici označil jako projektový manažer. Stanovené výživné tak vychází z celkových majetkových poměrů otce, otec v současné době hradí výživné 5000 Kč měsíčně na obě děti. Odvolací soud vyšel z ust. § 915 odst. 1 o. z., podle kterého životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte. Vzhledem k rozsahu jeho styku s nezletilým E., příjmům, kterých otec dosahoval a byl by jich schopen dosahovat i nyní, neboť nesdělil žádný podstatný důvod, pro který není schopen dosáhnout příjmu 60 000 Kč měsíčně, který uvedl před soudem prvního stupně, potvrdil odvolací soud podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 219 o. s. ř. výživné na nezletilého E. ve stanovené výši. Potřeby nezletilého jsou běžné, rovněž matka je povinna se na potřebách dětí podílet finančně, přičemž soudu nesdělila žádné konkrétní důvody, které by jí bránily v dosažení aspoň průměrné mzdy. Výživné bylo soudem prvního stupně správně stanoveno od 1. 9. 2019, kdy péči o děti převzala v převážné míře matka.
20. Ve výroku o dlužném výživném musel odvolací soud napadený rozsudek změnit podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. s ohledem na to, že odvolací soud rozhoduje o dlužném výživném za jinou dobu než soud prvního stupně. Od rozhodnutí soudu prvního stupně otec hradil na výživném i nadále částku 5 000 Kč, odvolací soud pro potřeby výpočtu nedoplatku rozdělil částku 5 000 Kč měsíčně na polovinu pro každé z dětí, tj. 2 500 Kč pro každého. Takto se dluh otci na výživném na nezletilého E. zvýšil za období od 1. 6. 2021 do 31. 3. 2022 o částku 45 000 Kč (7 000 – 2 500 x 10). Celkem činí dlužné výživné částku 146 000 Kč, kterou bylo otci umožněno splácet. Odvolací soud však vzhledem k výši celkové částky neshledal účelným stanovení měsíčních splátek, když příjmy otce nejsou zřejmě pravidelné a proto rozhodl, že dluh na výživném bude uhrazen ve 3 splátkách splatných nejpozději vždy do určitého data, a to ve výši splátek (2x po 50 000 Kč a 1x po 46 000 Kč) tak, aby byl dluh uhrazen do konce letošního roku. Pokud by byl jedna splátka otec neuhradil, stává se splatným celý dluh.

21. Rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně prázdninového styku otce s nezletilým E. považuje odvolací soud rovněž za správný, prázdniny byly pro oba rodiče rozděleny rovnoměrně a dle přání nezletilého, aby mohl trávit čas s oběma rodiči. Změněn byl pouze výrok o styku otce o hlavních letních prázdninách, a to tak, jak navrhla matka. Tato úprava umožní rodičům strávit s nezletilým delší časový úsek, což vzhledem k tomu, že oba rodiče mají rodiny v zahraničí je účelnější. Ve výrocích o styku otce s nezletilým E. proto odvolací soud napadený rozsudek částečně jako věcně správný potvrdil podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 219 o. s. ř. a částečně jej změnil podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř.
22. Odvolací soud vzhledem ke všem odvolacím námitkám otce a dále s ohledem na výsledky provedeního dokazování neshledal správným závěr soudu prvního stupně, pokud svěřil nezletilou V. do péče matky a styk otce s nezletilou určil jako asistovaný jednu hodinu týdně. Soud prvního stupně neměl k dispozici posudek znalkyně v trestní věci a v době jeho rozhodování styk otce s nezletilou probíhal aspoň v minimálním rozsahu. Od doby rozhodnutí soudu prvního stupně došlo k tomu, že styk není realizován vůbec a nezletilá zaujímá postoj, že se s otcem se nechce stýkat, a takto to bude navždy. Neumí si představit, co by se mělo stát, aby se s ním stýkala. Z pohovoru vyplynulo, že tento model považuje za normální, má to takto i její spolužačka. Styky s otcem přestaly proto, že když otec přišel, nezletilá odešla a dál se už nic nedomluvilo. Důvody, pro které styk odmítá, jsou ze strany nezletilé stále stejné, a to že otec na ní křičí a dal jí facku. Ze znaleckého posudku provedeního v rámci trestního stíhání otce vyplynulo, že věrohodnost nezletilé je negativně ovlivněna probíhajícím rodinným konfliktem, z jejího hovoru není jasné, co je skutečnost a co jsou příběhy vyprávěné matkou a oba se prolínají. Znalkyně dospěla k poznatku, že nezletilá byla v minulosti otcem protěžována a nyní na bratra žárlí, a negativně vnímá, že bratr chodí k otci. Z postojů nezletilé je zřejmé, že její zdravý vývoj je ohrožen.
23. V současné době tak nelze po skutkové i právní stránce uzavřít, že zde jsou dány podmínky pro svěření nezletilé V. do péče matky a stanovení rozsahu minimálního styku otce s nezletilou. Styk neprobíhá a ze strany matky a nezletilé není žádná motivace, aby se uskutečňoval. Rodiče dosud nezačali s rodinnou terapií k vyřešení jejich rodičovského konfliktu, v jehož důsledku došlo k naprostému odcizení nezletilé V. od otce. Z dokazování vyplynulo, že matka v tomto směru zcela selhala, neboť kromě kriminalizace otce nevytvořila podmínky pro to, aby nezletilá kontakty s otcem obnovila. Nezajistila jí pravidelnou psychologickou péči a svým negativním postojem k otci zásadně ovlivnila chování nezletilé V. Naopak postoj nezletilé k otci se zhoršoval navzdory tomu, že otec nemá možnost s nezletilou strávit čas o samotě.
24. Na straně otce je pak znát neochota cokoliv měnit na svém přístupu k nezletilé, která je citlivá, navíc v období počínající puberty a vyžaduje obzvlášť citlivý přístup. Celkový rozpad rodiny a zachování aspoň zásad slušného chování navzájem vyvrcholil v době rozhodování odvolacího soudu, kdy došlo k úmrtí dědečka ze strany otce, a matka neumožnila, aby se děti sešly s pozůstalou babičkou a otcem v době konání zádušní mše. Za tohoto stavu by potvrzení rozhodnutí soudu o svěření nezletilé do péče matky bylo zcela proti zájmům nezletilé V. Ze strany nezletilé je otec zcela odmítán, matka pro urovnání vztahů s otcem neučinila ničeho a rovněž otec, byť jeho možnosti ve vztahu k nezletilé jsou omezené, se jeví pasivní. Bez další odborné pomoci nelze formu péče a styků otce s nezletilou stanovit. Pokud otec navrhoval, aby nezletilá přešla do jeho péče, neshledal odvolací soud pro takový závěr oporu v dokazování, neboť takové rozhodnutí nemůže stávající situaci bez dalšího vyřešit. Nezletilá by dobrovolně do péče otce nepřešla a případný výkon rozhodnutí by přinesl ještě větší traumatizaci nezletilé. Navíc odvolací soud na základě provedeního dokazování nedospěl k závěru, že by otec byl jasně lepším vychovatelem než matka. Na druhé straně nebylo prokázáno, že by se otec choval k nezletilé nevhodným způsobem, natož způsobem, který by bylo třeba řešit v trestně právní rovině a který by styk vylučoval.

25. Odvolací soud proto ve vztahu k nezletilé V. dospěl k závěru, že zde nejsou podmínky ani pro potvrzení ani pro změnu výroku o úpravě rodičovské zodpovědnosti. Pro rozhodnutí o těchto záležitostech nezletilé je podle názoru odvolacího soudu zcela zásadní zjistit, z jakého důvodu nezletilá V. styk s otcem odmítá. Otec tvrdí, že V. styk s otcem odmítá z důvodů (přímé či nepřímé) manipulace ze strany matky, matka naopak tvrdí, že otec se k dceři chová nevhodným způsobem a z tohoto důvodu styk odmítá. Pokud by se ukázala jako pravdivá otcova verze, bylo by namíste odejmout nezletilou z péče matky a svěřit ji do výchovy otce, případně učinit jiná vhodná opatření tak, aby nebyl ohrožen řádný vývoj nezletilé. Bude-li naopak platit verze matky, bude třeba přihlédnout k názoru nezletilé a rozhodnout v souladu s ním. K posouzení nastolené otázky je však zapotřebí odborných znalostí, kterými odvolací soud (ani soud prvního stupně) nedisponuje a k jejímuž zodpovězení bude třeba znaleckého zkoumání. Rozsah doplnění dokazování však přesahuje přezkumnou činnost odvolacího soudu (§ 213 odst. 4 o. s. ř.).
26. Odvolací soud proto ve výrocih o svěření nezletilé do péče matky, o povinnosti matky informovat otce o zdravotním stavu V. a její školní prosperitě a zájmové činnosti, ve výrocih o běžném výživném a dlužném výživném pro nezletilou V., ve výroku o úpravě styku otce s nezletilou V., a ve výroku o povinnosti matky nezletilou na styk řádně připravit, stejně jako v akcesorických výrocih o nákladech řízení, musel s ohledem na shora uvedené rozsudek soudu prvního stupně podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 219a odst. 2 o. s. ř. zrušit a v tomto rozsahu věc vrátit podle § 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
27. V rámci pokračování v řízení se jeví vhodným zahájit řízení o nařízení soudního dohledu, neboť rodiče nerespektují doporučení znalců a sociálních pracovníků a děti ponechávají uprostřed neřešeného rodičovského konfliktu. Dále na soudu prvního stupně bude, aby posoudil, zda pro rozhodnutí o vhodnosti výchovného prostředí nezletilé V. je třeba ustanovit znalce k zodpovězení otázky, z jakého důvodu nezletilá svého otce odmítá a zda je v tomto směru ovlivňována. Zároveň bude třeba posoudit, jaká opatření by mohla vest k nápravě vztahu mezi otcem a nezletilou. Pokud by soud dospěl k závěru, že jsou zde taková opatření, která by bylo možné realizovat předběžně, bude na soudu prvního stupně, aby odpovídajícím způsobem ochránil zájmy nezletilé, a to buď na základě návrhu některého z účastníků, případně jejich zástupců, event. i z vlastní iniciativy. S ohledem na to, že řešení nastolených otázek si může vyžádat delší čas, v průběhu kterého by mohlo dojít k dalšímu odcizení nezletilé s otcem, bude na soudu prvního stupně, aby zatímčným způsobem přistoupil k řešení otázky styku otce s nezletilou, neboť stávající úprava je zcela zřejmě nefunkční, a to opět buď na návrh některého z účastníků, případně zástupců účastníků nebo i bez návrhu. Důležité bude zvolit formu tohoto styku, která by mohla být i součástí rodinné terapie.
28. Závěrem odvolací soud dodává, že i když došlo ke zrušení výroku o výživném pro nezletilou V., vyživovací povinnost otce k nezletilé trvá i nadále, vyplývá přímo ze zákona, a otec by si ji proto měl v dostatečné míře plnit.
29. V novém rozhodnutí rozhodne soud prvního stupně také o všech nákladech řízení, včetně tohoto odvolacího řízení (§ 1 odst. 3 z. ř. s. ve spojení s § 224 odst. 3 o. s. ř.), přičemž se podle výsledků řízení bude zabývat i odvolacími námitkami proti opravnému usnesení, které bylo rovněž tímto rozhodnutím odvolacího soudu zrušeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Praha 24. března 2022

Mgr. Naďa Pínová v.r.
předsedkyně senátu